

Hariduse ja noorsootöö valdkond

Põhiteemad

- ✘ Koolijuhtide atesteerimine ning õpetajate karjäärimudel
- ✘ Õpi- ja kasvukeskkonna määruste nõuded
- ✘ Lääneranna koolivõrgu ümberkorraldused ja Riigikohtu otsus

Koolijuhtide atesteerimine ning õpetajate karjäärimudel

Aasta märksõnaks kujunes haridusleppe tuules toimunud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seaduse menetlemine. Valminud **eelnõule** andis ELVL tagasiside kokku neljal korral. Kaks põhilist murekohta oli seotud õpetajate karjäärimudeliga, kus:

1. tsentraalse karjäärimudeliga ahendati kohalike otsustajate tegutsemisruumi;

2. lubatud bürokraatia vähendamise asemel toimub hoopis bürokraatia kasv.

Hoolimata tagasisidest võeti eelnõu Riigikogus vastu enne jõule ka vastu. Kuidas omavalitsused saavad hakkama seaduse rakendamisega, selgub juba 2026. a jooksul.

Õpi- ja kasvukeskkonna nõuded

Kevadel saadeti Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt kooskõlastamiseks lasteaedade ja üldhariduskoolide õpi- ja kasvukeskkonna nõuded. Üheltpoolt vaadates olid eelnõud väga oodatud, sest mitme õigusakti nõuded konsolideeriti ühte õigusakti. Teisalt aga oli selgelt tunda, et nõuete kehtestamisel ei ole alati arvestatud haridusasutuse suuruse, õppijate vanuse ja reaalse eluga. Seetõttu said eelnõud kriitikat mitmelt poolt ning rahvakeeli nimetati eelnõusid kui „muru kõrguse reguleerimine“.

Üldhariduskoolide vaates oli kõige kriitilisem koolipäeva alguse nihutamine kella kaheksa pealt üheksaks. Kuna muudatus nõudis liinivedude lepingute ümbertegemist ja suuremaid ümberkorraldusi, siis avalikkuse survele nihutati rakendamine 2025. a septembrist 2026. aastasse.

Lääneranna koolivõrgu ümberkorraldused ja Riigikohtu otsus

Aastaid on räägitud vajadusest teha omavalitsustele kuuluvas koolivõrgus muudatusi. Selles osas on koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga korraldatud seminare ja koolitusi ning väljatöötatud juhendmaterjale. 27. novembril tuli Riigikohtust otsus, et tühistada osaliselt Lääneranna vallavolikogu otsus, millega suleti või korraldati ümber mitu kooli, sest vald tegi muudatuste ettevalmistamisel olulisi vigu. Õigusselguse mõttes on tegemist väga positiivse otsusega, et koolivõrgu ümberkorraldamise küsimus on selgeks vaieldud kolmes kohtuastmes. Ühtlasi on Riigikohus andnud hinnangu, kuidas peaks protsessi läbi viima – mida lisaks tegema, et kõik oleks õiguspärane. Omaette teema on nüüd, kas ja millal mõni omavalitsus julgeb oma koolivõrgus radikaalsemaid ümberkorraldusi ellu viia hoolimata kahanevast õpilaste arvust.

Selles vaates on märgiline, et mais lubati Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt välja saata seaduse väljatöötamise kavatsus teemal, kus planeeritakse vajalikud seadusmuudatused, et alates 2035. aastast oleks keskhariduse vastutajaks ainult riik. Paraku materjali ei ole tulnud ning teema areng on jäänud seisma.

Hariduse ja noorsootöö valdkonna töörühm

Esimees

Maris Toomel, Jõhvi vallavanem

Liikmed

Birgit Tammejõe-Tulp, Saue valla haridusosakonna juhataja

Ene Täht, Pärnu abilinnapea

Heiki Hansen, Elva abivallavanem

Kaarel Rundu, Tallinna Haridusameti juhataja

Larissa Degel, Narva linna kultuuriosakonna juhataja

Laur Kaljuvee, Rakvere abilinnapea

Mari-Epp Täht, Haapsalu linna haridusnõunik
Marju Randlepp, Rae valla haridus- ja kultuuriameti juhataja
Meeli Pärna, Pärnu Linnavolikogu haridus- ja kultuurikomisjoni liige
Priit Põldma, Jõelähtme abivallavanem
Riho Raave, Tartu linna haridusosakonna juhataja
Jüri Käosaar, Harku abivallavanem
Tiivi Tiido, Viljandi linna haridus- ja kultuuriameti juhataja

2025. aastal toimus **3 töörühma koosolekut**.

Hariduse- ja noorsoovaldkonna riigieelarve läbirääkimise töörühma delegatsioon

Robert Lippin, töörühma aseesimees, ELVL nõunik
Ene Täht, Pärnu abilinnapea
Kaarel Rundu, Tallinna Haridusameti juhataja
Katrín Markii, Viimsi abivallavanem
Laur Kaljuvee, Rakvere abilinnapea
Mari-Epp Täht, Haapsalu linna haridusnõunik
Riho Raave, Tartu linna haridusosakonna juhataja
Jüri Käosaar, Harku abivallavanem
Tiivi Tiido, Viljandi linna haridus- ja kultuuriameti juhataja

2025. aastal toimus **2 töörühma koosolekut**.

Võrgustiku kohtumised

Haridusvaldkonna võrgustik kogunes neljal korral, et arutada ühiselt tagasisidet erinevatele eelnõudele. Lisaks toimus aasta jooksul 14 kohtumist, kus arutati alates erinevate infosüsteemide kasutamisest kuni valdkonna üldistest arengusuundadeni.

- ✓ 26.09. toimus Lääneranna Gümnaasiumis juba kolmas HaridusLood konverents pealkirjaga „Kas jagub? Kes vastutab?“
- ✓ 28.11 toimus koostöös Education Estoniaga koolituspäev „Kuidas rääkida Eesti hariduse edulugu?“

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 25.01.2026